

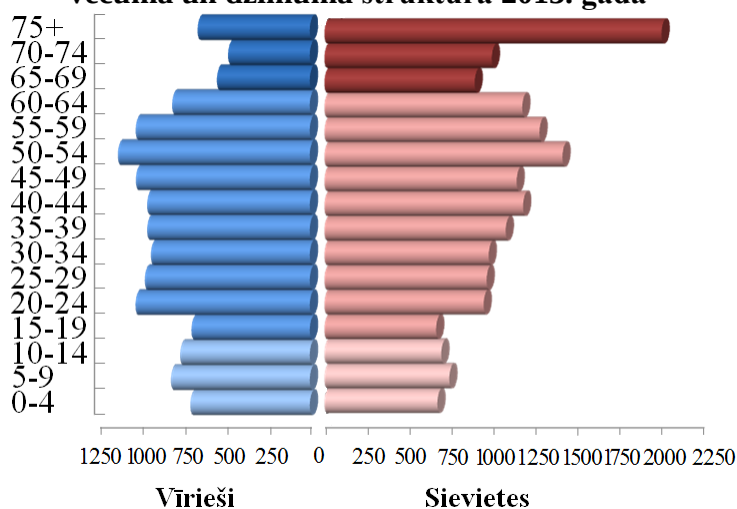
Rēzeknes pilsētas veselības profils

Šajā profilā apkopoti dati par būtiskākajiem veselības rādītājiem Rēzeknes pilsētā laika periodā no 2010. gada līdz 2013. gadam*. Informācija sagatavota, izmantojot Centrālās statistikas pārvaldes un Slimību profilakses un kontroles centra datus.

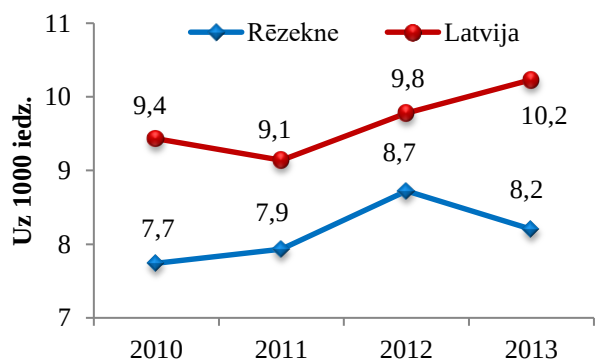
Plašāka informācija par Latvijas iedzīvotāju veselību pieejama mājas lapā www.spkc.gov.lv

Rēzeknes pilsētas pastāvīgo iedzīvotāju vecuma un dzimuma struktūra 2013. gadā

Dzimstība Rēzeknē un vidēji LV, uz 1000 iedzīvotāju (CSP dati)

Iedzīvotāju skaits: 30 352 (2013.)

Procenti no Latvijas iedzīvotājiem: 1,5%

Iedzīvotāju blīvums: 1 709 iedzīvotāji uz km²

Iedzīvotāju dabiskā kustība: dzimuši 249, miruši 455, starptautiskā migrācija - 602 cilv. (CSP dati)

Pozitīvās tendences

- ✓ Zemāka mirstība no ārējiem nāves cēloņiem nekā vidēji valstī (2013. g. - par 30%).
- ✓ Zemāka saslimstība ar Laima slimību un ērcu encefalītu nekā vidēji LV (2013.g. attiecīgi par 85% un 25%).
- ✓ Zemāka saslimstība ar HIV, AIDS un STI nekā vidēji LV (2013. g. attiecīgi par 61%, 50% un 71%).

Problēmas un izaicinājumi

- ✓ Perinatālā mirstība ir augstāka nekā vidēji LV (2013. g. par 58%).
- ✓ Augstāka mirstība no SAS nekā vidēji LV (2013.g. par 15%, vecuma grupā 0-64 gadi - par 9%).
- ✓ Augstāka saslimstība un mirstība no kuņģa ļaundabīgā audzēja.
- ✓ Augstāka mirstība no pašnāvībām nekā vidēji LV (2013.g. par 39%).
- ✓ Augstāka mirstība no gremošanas sistēmas slimībām nekā vidēji LV (2013. g. par 45%).
- ✓ Augstāka saslimstība ar psihiskiem un uzvedības traucējumiem (2013.g. incidence par 33% un prevalence - 38%).
- ✓ Augstāka saslimstība ar tuberkulozi un jaunatklātu hronisku C hepatītu (2013.g. attiecīgi par 37% un 41%).

*Sakarā ar administratīvi teritoriālo reformu salīdzināmi dati pieejami tikai kopš 2010. gada.

Saīsinājumi:

CSP – Centrālā statistikas pārvalde

LV – Latvija

PREDA – Ar noteiktām slimībām slimojošu pacientu reģistrs

PZMG – potenciāli zaudētie mūža gadi

STI – Seksuāli transmisīvās infekcijas

SAS – Sirds un asinsvadu sistēmas slimības

SSK-10 – Starptautiskā statistiskā slimību un veselības problēmu klasifikācijam, 10. redakcija

SPKC – Slimību profilakses un kontroles centrs

VISUMS – Valsts infekcijas slimību uzraudzības un monitoringa sistēma

Tabulā attēloti veselību raksturojoši rādītāji **2013. gadā** Rēzeknes pilsētā salīdzinājumā ar vidējiem rādītājiem valstī. Zem tabulas atrodams rādītāju aprēķina skaidrojums.

Vienkāršāki uzskatei izmantoti simboli un krāsas:

⬆️ Rādītājs ir augstāks nekā vidēji valstī

⬇️ Rādītājs ir zemāks nekā vidēji valstī

○ Rādītājs būtiski neatšķiras (<5%) no vidējā rādītāja valstī

● sarkans – negatīvs rādītājs

● zaļš – pozitīvs rādītājs

● oranžs – neitrāls rādītājs

		Rādītājs	Rēzeknē	Vidēji Latvijā	Pozīcija pret vidējo rādītāju valstī
Iedzīvotāji	1	Demogrāfiskās slodzes līmenis	572	583	○
	2	Bērnu proporcija populācijā (0-14 g.v.), %	14,5	14,6	○
	3	Senioru proporcija populācijā (65+ g.v.), %	18,4	18,9	○
	4	Dzimumstība	8,2	10,2	⬆️
	5	Vidējā mēneša darba alga bruto (Ls/EUR)	384/547	550/783	⬆️
Veselības un veselības aprūpes rādītāji	6	Saslimstība ar ļaundabīgiem audzējiem	586	576	○
	7	Diabēta pacientu relatīvais skaits	4551	4068	○
	8	Iedzīvotāju ar psihiskiem un uzvedības traucējumiem relatīvais skaits	5743	4147	⬆️
	9	Pirmreizēji reģistrēto pacientu ar psihiskiem un uzvedības traucējumiem relatīvais skaits	448	337	⬆️
	10	Pirmreizēji reģistrēto narkoloģisko pacientu relatīvais skaits	49	20,5	⬆️
	11	Traumu gadījumu relatīvais skaits (stacionētie gadījumi)	188*	551	⬇️
	12	Saslimstība ar tuberkulozi	53	38,6	⬆️
	13	Saslimstība ar HIV/AIDS	6,6*/3,3*	16,9/6,6	⬇️/⬇️
	14	Saslimstība ar STI	40	135	⬇️
	15	Saslimstība ar jaunatklātu hronisku C hepatītu	86	61	⬆️
	16	Saslimstība ar Laima slimību/ērču encefalītu	3,3*/9,9*	22,6/13,2	⬇️/⬇️
	17	Bērnu, kas dzimuši nepilngadīgām mātēm, īpatsvars no visiem dzīvi dzimušajiem, %	0,8*	1,2	⬆️
	18	Bērnu, kas dzimuši mātēm pēc 35 g.v., īpatsvars no visiem dzīvi dzimušajiem, %	17,3	15,9	○
	19	Dzīvi dzimušie ar zemu dzimšanas svaru (zem 2500 g.), %	4	4,5	⬇️
	20	Ārstu relatīvais skaits	37	35	⬆️
	21	Ģimenes ārstu, internistu un pediatru relatīvais skaits	12,8	9,6	⬆️
	22	Ambulatoro apmeklējumu skaits pie ārstiem/mājas vizīšu skaits	9,7/0,24	6,3/0,17	⬆️/⬆️

Piezīmes: 1 Darbspējas vecumu nesasniegušo un pārsniegušo personu skaits vidēji uz 1000 personām darbspējas vecumā 2013.g. sākumā; 2-3 Procentos no visiem iedzīvotājiem; 4 Uz 1000 iedzīvotāju; 5 Pavisam, bez privātā sektora komersantiem ar nodarbināto skaitu <50; 6 Jaunie gadījumi, uz 100 000 iedzīvotāju; 7 Uz 100 000 iedzīvotāju; 8-9 Diagnozes F00-09; F20-98 (SSK-10), uz 100 000 iedzīvotāju; 10 Diagnozes F11-16, F18-19 (SSK-10), uz 100 000 iedzīvotāju; 11 Tikai reģistrētie gadījumi, uz 100 000 iedzīvotāju; 12-16 Jaunie gadījumi, uz 100 000 iedzīvotāju; 14 Gonokoku infekcija, anogenitālā herpesvīrusu infekcija, uroģenitālā hlaidioze, sifiliss; uz 100 000 iedzīvotāju; 17-18 Īpatsvars procentos no dzīvi dzimušajiem mātēm visās vecuma grupās; 19 Īpatsvars procentos no visiem dzīvi dzimušajiem; 20 Ārstu skaits bez zobārstiem, ar stažieriem un rezidentiem, uz 10 000 iedzīvotāju; 21 Uz 10 000 iedzīvotāju; 22 Uz 1 iedzīvotāju.

*Mazāk par 5 gadījumiem gadā.

Datu avoti: 1-5 CSP; 6-11 PREDA, SPKC; 12-16 VISUMS, SPKC; 17-19 Jaundzimušo reģistrs, SPKC; 20-21 Pārskats par iestādes personālu, SPKC; 22 Pārskats par ārstniecības iestādes darbību, SPKC.

		Indikators	Rēzeknē	Vidēji Latvijā	Pozīcija pret vidējo rādītāju valstī
Mirstība	23	Mirstība no sirds un asinsvadu sistēmas slimībām	936	813	↗
	24	Mirstība no sirds un asinsvadu sistēmas slimībām, vecuma grupā 0-64 gadi	170	156	↗
	25	Mirstība no ļaundabīgajiem audzējiem	316	296	↗
	26	Mirstība no ļaundabīgajiem audzējiem, vecuma grupā 0-64 gadi	113	108	↗
	27	Mirstība no ārējiem nāves cēloņiem	63	90	↘
	28	Mirstība no ārējiem nāves cēloņiem, vecuma grupā 0-64 gadi	44	81	↘
	29	Mirstība no diabēta	9,9	22,8	↘
	30	Mirstība no gremošanas sistēmas slimībām	75,8	52,3	↗
	31	Perinatālā mirstība	11,9*	7,5	↗
	32	Zīdaiņu mirstība	4*	4,5	↘
	33	Potenciāli zaudētie mūža gadi līdz 64 g.v.	615	591	↗

Piezīmes: 23-30 Uz 100 000 iedzīvotāju attiecīgā vecuma grupā; 31 Uz 1000 dzīvi un nedzīvi dzimušo; 32 Uz 1000 dzīvi dzimušo; 33 Uz 10 000 iedzīvotāju vecuma grupā 0-64 gadi.

*Mazāk par 5 gadījumiem gadā.

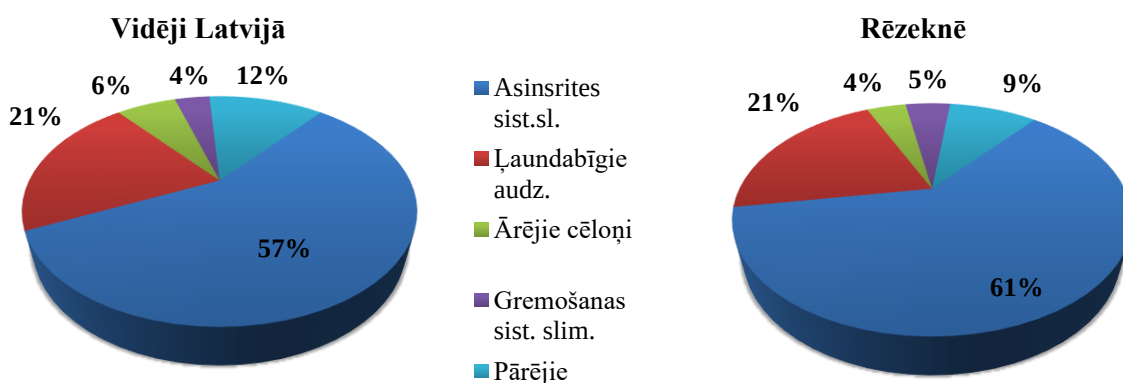
Datu avoti: 23-33 Latvijas iedzīvotāju nāves cēloņu datu bāze, SPKC.

Situācijas apraksts

2013. gadā Rēzeknē dzīvoja 30 tūkstoši iedzīvotāju, kas veido 1,5% no visiem Latvijas iedzīvotājiem. **Jaundzimušo skaits** Rēzeknē, rēķinot uz 1000 iedzīvotājiem, ir zemāks nekā vidēji Latvijā (2013.g. – par ~ 20%). **Perinatālā mirstība** (nedzīvi dzimušie un pirmajā dzīves nedēļā mirušie) Rēzeknē ir augstāka nekā vidēji valstī, tomēr, tā kā Rēzeknē dzimušo un perinatālajā periodā mirušo bērnu skaits ir neliels, perinatālās mirstības rādītāju ietekmē katrs gadījums – perinatālajā periodā mirušo bērnu skaitam samazinoties par vienu, rādītājs būtiski uzlabosies. **Zīdaiņu mirstības** (līdz 1 gada vecumam) relatīvais rādītājs Rēzeknē ir zemāks nekā vidēji valstī visā aplūkojamajā periodā (absolūtajos skaitļos tie ir 0-3 gadījumi gadā).

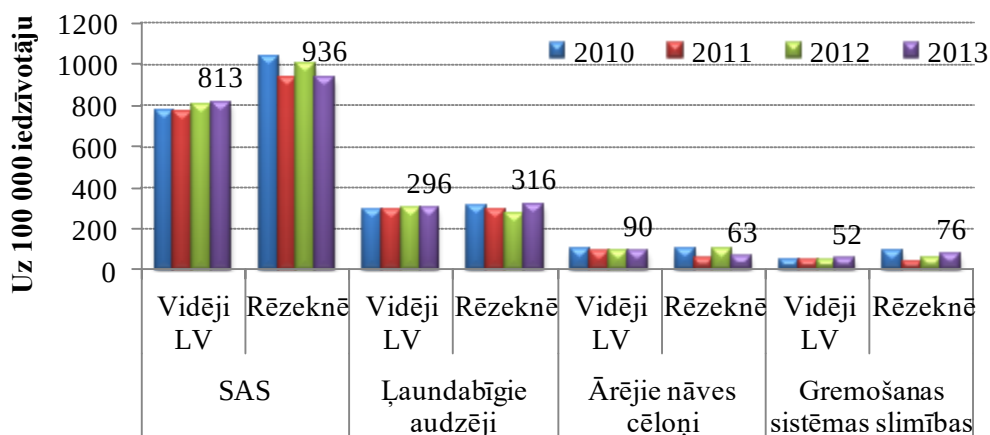
Galvenie nāves cēloņi Rēzeknē, tāpat kā Latvijā, ir sirds un asinsvadu sistēmas slimības (2013. g. Rēzeknē 61% no visiem mirušajiem, vecumā līdz 64 gadiem - 38% no visiem mirušajiem), ļaundabīgie audzēji (2013.g. 21%, vecumā līdz 64 gadiem - 25% no visiem mirušajiem) un ārējie nāves cēloņi (2013. g. 4%, vecumā līdz 64 gadiem - 10% no visiem mirušajiem).

Galvenie nāves cēloņi 2013. gadā, īpatsvars procentos

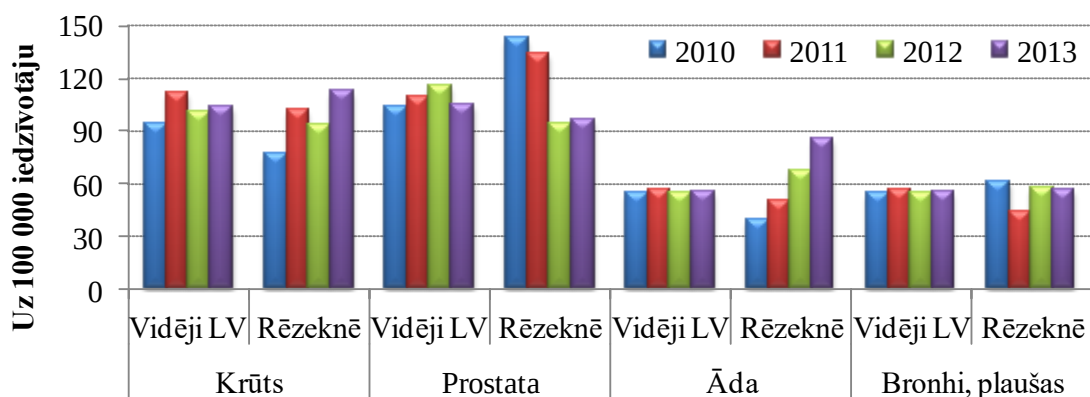
Mirstība no **sirds un asinsvadu sistēmas slimībām** Rēzeknē dinamiskā ir svārstīga; rēķinot uz 100 000 iedzīvotāju, tā ir augstāka nekā vidēji valstī (skat. attēlu). Arī priekšlaicīga (vecumā līdz 64 gadiem) mirstība no SAS Rēzeknē ir augstāka nekā vidēji valstī, lai gan 2013.g. rādītājs ir samazinājies.

Galvenie nāves cēloņi 2010.-2013. gadā, uz 100 000 iedzīvotāju

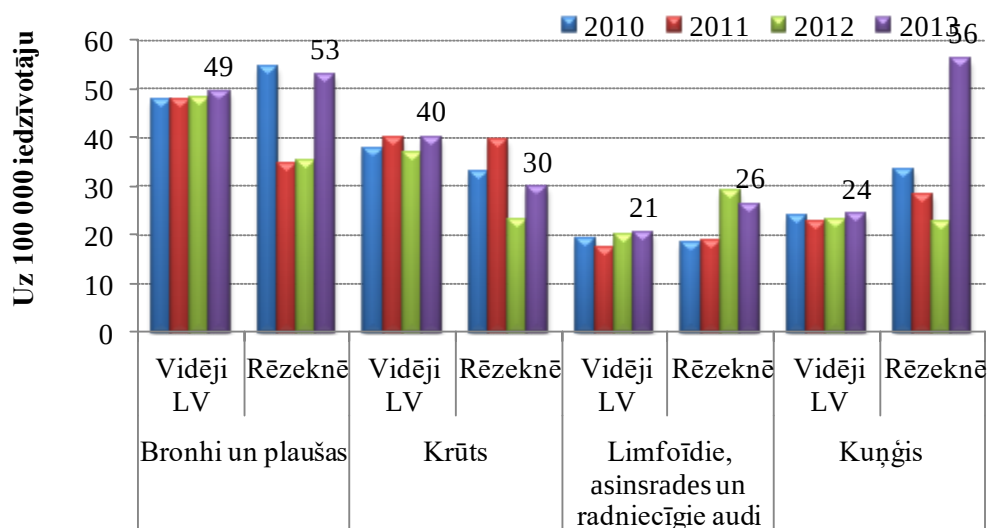
Saslimstība ar ļaundabīgajiem audzējiem Rēzeknē 2012.g. un 2013.g. pieaugusi, tomēr kopumā būtiski neatšķiras no situācijas vidēji valstī. Līdzīgi kā vidēji Latvijā Rēzeknē biežāk reģistrētās audzēju lokalizācijas ir krūts audzējs sievietēm, prostatas audzējs vīriešiem, ādas audzēji un bronhu un plaušu audzējs. Visaugstākā saslimstība ļaundabīgo audzēju grupā Rēzeknē ir ar krūts audzēju sievietēm, 2013. g. pārsniedzot vidējo rādītāju valstī par 8%, turklāt saslimstība dinamiskā pieaugusi. Laika periodā no 2010.g.-2013.g. divas reizes pieaugusi saslimstība ar ādas audzēju, t.sk. melanomu (skat. attēlu). Īpaši augsta saslimstība Rēzeknes pilsētā ir ar kuņģa audzēju, 2013.g. pārsniedzot vidējo rādītāju valstī par 70%. Dinamikā saslimstība ar kuņģa audzēju pieaug (no 33 gad. uz 100 000 iedz. 2010.g. līdz 49 gad. uz 100 000 iedz. 2013.g.), kamēr Latvijā situācija ir relatīvi nemainīga ~26-29 gad. uz 100 000 iedz.

Saslimstība ar izplatītākajām ļaundabīgo audzēju lokalizācijām 2010.-2013. gadā, uz 100 000 iedzīvotāju

Mirstība no ļaundabīgajiem audzējiem Rēzeknē ir augstāka nekā vidēji Latvijā. Visaugstākā mirstība ļaundabīgo audzēju grupā Rēzeknē ir no kuņģa audzēja, 2013.g. būtiski pieaugusi, salīdzinot ar 2012.g., pārsniedzot vidējo rādītāju valstī divas reizes. Augsti mirstības rādītāji Rēzeknē ir arī no bronhu un plaušu audzēja, krūts audzēja sievietēm, limfoidajiem, asinsrades un radniecīgo audu audzējiem (skat. attēlu).

Mirstība no izplatītākajām ļaundabīgo audzēju lokalizācijām 2010.-2013. gadā, uz 100 000 iedzīvotāju

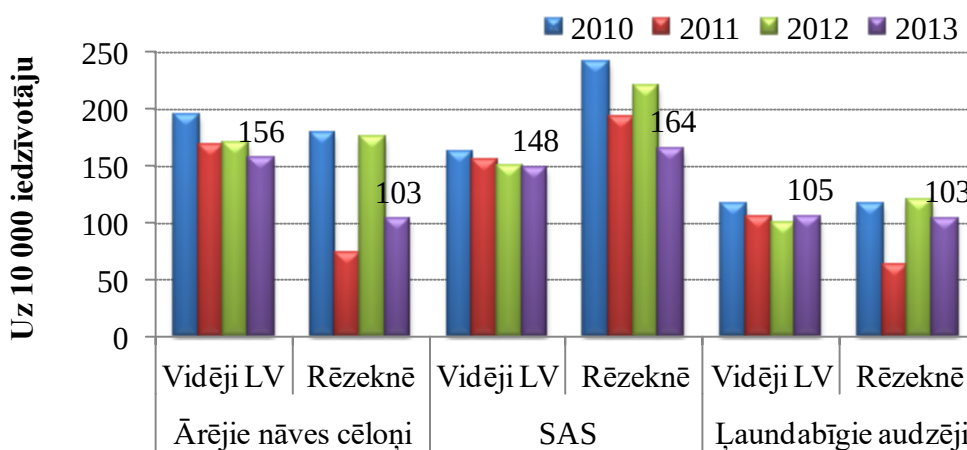

Mirstība (arī vecuma grupā 0-64 gadi) no **ārējiem nāves cēloņiem** (piemēram, pašnāvības, transporta nelaimes gadījumi, vardarbība, dūmu un uguns iedarbe, kritieni, noslīkšana, saindēšanās) Rēzeknē ir zemāka nekā vidēji valstī. Tā kā no ārējiem cēloņiem mirušo skaits ir neliels – 2013.g. 19 gadījumi, relatīvo rādītāju ietekmē katrs gadījums. Pēdējos četros gados visvairāk mirušo ir pašnāvību dēļ (2013.g. 8 gadījumi), citi ārējie cēloņi ir zem 3 nāves gadījumiem gadā katrā cēloņu grupā.

Reģistrēto **traumu** gadījumu relatīvais skaits Rēzeknē ir zemāks nekā vidēji valstī.

Galvenos priekšlaicīgas nāves (līdz 64 g.v.) cēloņus raksturo **potenciāli zaudētie mūža gadi (PZMG)***. Kopējais PZMG rādītājs (uz 10 000 iedzīvotāju) 2013. g. Rēzeknē bija nedaudz (4%) augstāks nekā vidēji Latvijā, bet PZMG ārējo nāves cēloņu dēļ – zemāks (par 34%). 2013.g. Rēzeknē visvairāk mūža gadu tika zaudēts sirds un asinsvadu sistēmas slimību dēļ (skat. attēlu).

Potenciāli zaudētie mūža gadi galveno cēloņu dēļ 2010.-2013. gadā, uz 10 000 iedzīvotāju

Gremošanas sistēmas slimības Rēzeknē sastāda ap 5% no visiem nāves cēloņiem. Mirstība no gremošanas sistēmas slimībām Rēzeknē ir augstāka (par ~45%) nekā vidēji Latvijā. Nozīmīgākie nāves cēloņi gremošanas sistēmas slimību grupā ir aknu fibroze un ciroze, un alkohola izraisītas aknu slimības.

*Potenciāli zaudētie mūža gadi (PZMG) ir rādītājs, kas raksturo zaudēto gadu skaitu, kurus cilvēks būtu nodzīvojis līdz noteiktam vecumam, ja nebūtu nomiris negadījumā vai kādas slimības dēļ.

Ik gadu Rēzeknē tiek reģistrēti vairāk nekā simts jaunu saslimšanas gadījumu ar **cukura diabētu**. 2013.g. relatīvais jauno saslimšanas gadījumu skaits bija 339 gadījumi uz 100 000 iedzīvotāju, kas būtiski neatšķiras no situācijas vidēji valstī. Kopējais cukura diabēta pacientu skaits Rēzeknē 2013.g. pieaudzis līdz 4551 gadījumiem uz 100 000 iedzīvotāju, 2013.g. par 11% pārsniedzot vidējo rādītāju valstī. Mirstība no cukura diabēta, rēķinot uz 100 000 iedzīvotāju, ir zemāka nekā vidēji Latvijā, nepārsniedzot 3 gadījumus gadā.

Saslimstība ar atsevišķām reģistrējamām **infekcijas slimībām** (saskaņā ar MK 05.01.1999. noteikumiem Nr. 7) - tuberkulozi, jaunatklātu hronisku C hepatītu Rēzeknē ir augstāka nekā vidēji Latvijā (skat. tabulu). 2012.g. un 2013.g. pieaugusi saslimstība ar **tuberkulozi**, 2013.g. pārsniedzot vidējo rādītāju valstī par 37%. Saslimstība ar **hronisku C hepatītu** (jaunatklāti gadījumi) Rēzeknē ir augsta, 2013.g. pārsniedzot vidējo rādītāju valstī par ~41%, dinamikā saslimstība pieaug. Saslimstība ar **Laima slimību** un **ērču encefalītu** Rēzeknē ir zema, pēdējos divos gados nepārsniedzot 3 gadījumus gadā.

Saslimstība ar **HIV, AIDS** un **STI** Rēzeknē ir zemāka nekā vidēji Latvijā. 2012.g. reģistrēts saslimstības ar sifilisu pieaugums, kad Rēzeknē tik reģistrēti 10 jauni saslimšanas gadījumi.

Mirstība no **gripas un pneimonijas** Rēzeknē ir svārstīga, 2013.g. mirstība pieaugusi, pārsniedzot vidējo rādītāju valstī par 32%, sasniedzot 30 gad. uz 100 000 iedz.

Rēzeknē pirmreizēji reģistrētās saslimstības **ar psihiskiem un uzvedības traucējumiem** rādītājs dinamikā pieaudzis līdz 448 gadījumiem uz 100 000 iedzīvotāju, pārsniedzot vidējo rādītāju valstī par 33%. Uzskaitē esošo pacientu ar psihiskiem un uzvedības traucējumiem relatīvais skaits ir svārstīgs, tomēr saglabājas augstāks nekā vidēji valstī.

Pirmreizēji reģistrēto **narkoloģisko pacientu** (bez alkohola diagnozēm) relatīvais skaits Rēzeknē 2013.gadā bija augstāks nekā vidēji Latvijā.

Ārstu relatīvais **skaits** (uz 10 000 iedzīvotāju) Rēzeknē ir nedaudz augstāks kā vidēji Latvijā – 2013.g. Rēzeknē bija 37 ārsti uz 10 000 iedzīvotājiem, kamēr vidēji Latvijā – 35. Arī ģimenes ārstu un internistu skaits Rēzeknē ir augstāks – 12,8 ārsti uz 10 000 iedzīvotāju 2013.g. (vidēji Latvijā – 9,6).

Rēzeknē dinamikā pieaug **ambulatoro apmeklējumu skaits**, 2013.g. sasniedzot 9,7 gadījumus uz 1 iedzīvotāju. Arī mājas vizīšu skaits Rēzeknē ir augstāks nekā vidēji valstī (skat. tabulu 2.lpp).